No. 204. 1863.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is ƒ 30 in het jaar; die van de Courant alleen ƒ 20 en die van het Bijblad alleen ƒ 15.

De prijs der advertentiën is 15 cents voor den regel bij iedere plaatsing; buiten de zegelgelden en briefporten.

ZATURDAG 29 AUGUSTUS.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den 28sten Augustus* 1863.

Bij besluit van 22 Augustus, n°. 74, heeft Zijne Majesteit aan *A. Schaap*, *J. Lingen*, *A. Borstlap* Azn., *Jan Borstlap*, varensgezellen, en *A. Erkelens* en *J. Borstlap*, binnenloodsen, allen wonende te Brielle, vergunning verleend tot het dragen der hun door den Keizer der Franschen toegekende medailles, te weten van de 1ste klasse aan eerstgenoemde, en van de 2de klasse aan de overigen, voor het redden der bemanning van het Fransche schoonerschip *la Félicie* op 29 Mei 1860.

Bij besluit van 22 Augustus, n°. 75, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, met ingang van 1 December 1863, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen aan de heeren jhr. mr. *O. R. van Andringa de Kempenaer*, mr. *M. van Heloma* en *M. L. van de Woestijne Voerman*, als leden van het dijksbestuur der Zeven Grietenijen en Stad Sloten (Friesland).

Bij besluit van 22 Augustus, n°. 77, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. aan mr. *Isaac Telting* eervol ontslag te verleenen als 1ste luitenant bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden;

2°. bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden te benoemen tot 2den luitenant-kwartiermeester mr. *Isaac Telting*.

Bij Koninklijk besluit van 24 Augustus, n°. 82, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Aalten c. a., de heer *J. C. L. van de Graaff*, thans ontvanger te Beest.

Bij Koninklijk besluit van 24 Augustus, n°. 84, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Zevenhuizen c. a., de heer *N. de Timmerman*, thans ontvanger te Mijdrecht; zijnde het ontvangkantoor Mijdrecht opgeheven en vereenigd met dat te Wilnis, onder voortdurend beheer van den heer *J. G. Both*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 15den Augustus, n°. 80, is de heer *J. M. Jacobson* te Samarang erkend als consul van Wurtemberg, voor Java, Sumatra en Macassar.

RAAD VAN STATE.

Openbare vergadering der *Afdeeling voor de geschillen van bestuur* op Woensdag den 2den September 1863, des voormiddags ten elf ure.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Wij hebben de *Javasche Couranten* ontvangen, loopende tot den 15den Julij. Volgens dezelve had de Gouverneur-Generaal de volgende beschikkingen genomen:

(*Javasche Courant van den 4den Julij.*)

bij het civiel departement:

ontslagen, op verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de onderwijzer der 3de klasse voor de dienst in Nederlandsch Indie H. T. Aukes;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland aan den binnenregent en de binnenregentes van het Roomsch-katholijk weeshuis te Samarang J. H. Schabeel en zijne echtgenoot M. Boelen, en zulks wegens ziekte van eerstgenoemde;

bij het militair departement:

benoemd, tot plaatselijken kommandant te Soerabaija, de luitenant-kolonel der infanterie E. Rappard, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd;

benoemd, tot adjudant bij het 7de bataillon infanterie, de 2de luitenant F. R. P. van den Abeelen, van het bataillon;

gesteld, ter beschikking van het militair departement, de 1ste luitenant-adjudant van den kommandant der troepen in de Zuider-afdeeling van Borneo H. M. A. C. Boers, met bepaling, dat hij ook als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite;

goedgekeurd, dat door het militair departement zijn geplaatst, bij de geneeskundige dienst, bij het garnizoens-hospitaal te Tjilatjap, de officier van gezondheid der 3de klasse R. Numans;

bij de geneeskundige dienst der Moluksche eilanden, de apotheker der 3de klasse J. C. A. Scharp de Visser, beiden ter beschikking te Batavia;

bij de infanterie, bij het 4de bataillon, de kapitein A. W. F. Heyligers, op verzoek, eervol ontslagen adjudant bij den militairen kommandant van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden;

bij de artillerie, bij den constructiewinkel te Soerabaija, de vormer der 1ste klasse P. van Drongelen, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd;

zijn overgeplaatst, bij de militaire administratie: als instructeur bij de militaire school te Meester-Cornelis, de 1ste luitenant-kwartiermeester H. W. G. J. Roeby, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijne dienst zal worden gevoerd à la suite;

als adspirant-intendant, de 2de luitenant-kwartiermeester M. van den Berg;

bij de infanterie: bij het 2de bataillon, de 2de luitenant F. W. Beeckman, van het garnizoens-bataillon der 2de militaire afdeeling op Java;

bij het 3de bataillon, de 1ste luitenant J. J. H. de Bode, van het 2de bataillon;

bij het 4de bataillon, de 1ste luitenant F. J. H. Duvergé, van het garnizoens-bataillon van Celebes en onderhoorigheden;

bij het 5de bataillon, de 1ste luitenant C. H. A. F. Catenius, van het 4de bataillon;

bij het 1ste bataillon, de 1ste luitenants P. de Riemer en E. C. Brusse, van het garnizoens-bataillon van Palembang en het 7de bataillon;

bij het 10de bataillon, de kapitein V. L. Reuter, van het 6de bataillon;

bij het 17de bataillon, de 2de luitenant K. M. A. Botter, van het 11de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, de kapitein B. M. H. Thörig, van het 15de bataillon;

bij de garnizoens-compagnie van Bantam, de 1ste luitenant A. de Villeneuve, van het 12de bataillon;

(*Javasche Courant van den 8sten Julij.*)

bij het civiel departement:

erkend, krachtens magtiging des Konings, de heer R. Sehlmacher, als consul van Pruissen te Soerabaija;

ontslagen, eervol, uit 's lands dienst, met behoud van regt op pensioen, de controleur der eerste klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, J. C. Lammers van Toorenburg;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den adsistent-resident van Soemedang en Limbangan (residentie Preanger regentschappen), H. J. Dagneaux;

een tweejarig verlof naar Nederland, aan den 3den commies op het residentiebureau te Muntok (Banka), D. C. Tengnagel;

benoemd, tot lid van den raad van justitie te Batavia, het lid in den raad van justitie te Samarang, mr. A. J. W. Cornets de Groot;

tot notaris te Pasoeroean, B. V. Houthuysen, laatstelijk tijdelijk waarnemend notaris te Batavia;

vergund, de uitoefening van het beroep van landmeter, aan W. van Blommesteyn, architect bij de burgerlijke openbare werken, waarnemend eerstaanwezend ingenieur te Amboina;

goedgekeurd, dat door den directeur der cultures bij de landelijke inkomsten en cultures zijn overgeplaatst: uit de residentie Japara naar de residentie Cheribon, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur der tweede klasse J. C. A. Scharff;

uit de residentie Cheribon naar de residentie Japara, ter beschikking van den resident aldaar, de controleur der tweede klasse J. A. Fecquin;

bij het boschwezen is overgeplaatst, uit de residentie Rembang naar de residentie Soerakarta, ter beschikking van den resident aldaar, de ambtenaar voor de dienst van het boschwezen in Nederlandsch Indie, W. C. Mauve;

is geplaatst in de residentie Madioen, ter beschikking van den resident aldaar, de benoemde ambtenaar voor de dienst van het boschwezen in Nederlandsch Indie, A. B. Lucardie;

bij het militair departement:

bij de militaire geneeskundige dienst overgeplaatst: bij het groot militair hospitaal te Weltevreden, de apotheker der 3de klasse F. J. H. Hirschmann, van de geneeskundige dienst in de Wester-afdeeling van Borneo;

bij de geneeskundige dienst in de Wester-afdeeling van Borneo, de apotheker der 3de klasse D. Nuysink, van het groot militair hospitaal te Weltevreden;

(*Javasche Courant van den 11den Julij.*)

bij het civiel departement:

benoemd tot 3den commies op het residentie-bureau te Muntok (residentie Banka), de gepasporteerde adjudant-onderofficier van het Nederlandsch-Indische leger J. G. Aenney, laatst dienstdoende als officier bij de militaire administratie;

ontheven, op verzoek, eervol, van de waarneming van de civiele geneeskundige dienst en het opzigt over de vaccine in de afdeeling Bandong (residentie Preanger regentschappen), de particuliere geneesheer G. A. Hogenraad, met intrekking voorts van de aan hem verleende vergunning tot uitoefening der genees- en heelkundige praktijk in die afdeeling;

magtiging verleend tot het uitreiken aan G. A. Hogenraad, van eene

van het toelating tot het uitoefenen der genees- en heelkundige praktijk in de adsistent-residentie Buitenzorg;

bij het militair departement:

ontslagen, op verzoek, eervol, als plaatselijk adjudant te Samarang, de 1ste luitenant der infanterie B. J. C. van Eersel;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 1sten luitenant der infanterie B. J. C. van Eersel;

benoemd, tot adjudant van den kommandant der troepen in de Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo, de 1ste luitenant R. D. W. Koops, van het 9de bataillon infanterie, met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite;

(*Javasche Courant van den 15den Julij.*)

bij het civiel departement:

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den inspecteur voor scheikundige onderzoekingen in Nederlandsch Indie, dr. J. E. de Vrij;

benoemd: tot resident van Timor, R. Wijnen, laatst resident der Lampongsche districten, van verlof uit Nederland teruggekeerd;

tot lid in het hoog militair geregtshof van Nederlandsch Indie, de eervol uit Zr. Ms. militaire dienst ontslagen luitenant-kolonel der infanterie bij het Oost-Indisch leger W. Lammerée;

tot pakhuismeester te Karang Sambong (Preanger regentschappen), de administrateur bij de administratie der vogelnesten te Karang Bolong (Bagelen), met rang van controleur der tweede klasse, J. F. H. Hildebrandt;

benoemd, tot administrateur bij de administratie der vogelnesten te Karang Bolong (Bagelen), met den rang van controleur der 2de klasse, de ambtenaar op wachtgeld W. B. Kloot, laatstelijk pakhuismeester te Tagal;

vergund, de uitoefening van het beroep van landmeter aan J. W. P. Kennis, adspirant-ingenieur bij de burgerlijke openbare werken in de residentie Preanger regentschappen;

gesteld, ter beschikking van den directeur der cultures, de ambtenaar der 2de klasse voor de burgerlijke dienst in Nederlandsch Indie H. J. H. Beekveld;

bij het militair departement:

goedgekeurd dat door het militair departement is overgeplaatst, als instructeur der cavalerie van het legioen van den pangeran Mangkoe Negoro te Soerakarta, de 1ste luitenant A. J. Metzler, van het regement Oost-Indische cavalerie; met bepaling, dat hij als zoodanig bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

door den directeur der middelen en domeinen, gedurende de maand Junij 1863, benoemd: tot onder-commies der 2de klasse bij de recherche te Batavia W. F. Klusman;

tot onder-commies bij de recherche te Pamanoekan (Krawang), J. F. A. Versteegh, laatstelijk tijdelijk opzigter bij den waterstaat te Bondowosso (Bezoekie);

door den directeur der producten en civile magazijnen, gedurende de maanden Mei en Junij, bij de directie der producten en civile magazijnen, benoemd, tot 1sten klerk, de klerk D. E. Pareira;

bij de afdeeling telegraphie, ontheven: eervol, wegens ziekte, van de verdere vervulling hunner betrekking, de telegraphist der 3de klasse A. L. H. Arntz, en de leerling-telegraphist W. Oudhoff;

benoemd: tot telegraphist der 3de klasse, de leerling-telegraphist L. H. F. Knaap;

tot leerling-telegraphisten J. O. A. Boulet en C. A. W. Sloot, met bepaling, dat zij voorloopig werkzaam zullen zijn bij het telegraaph-kantoor te Weltevreden;

door den directeur der burgerlijke openbare werken, gedurende de maanden Mei en Junij 1863, bij de openbare werken, benoemd: tot opzigter der 3de klasse, de werkbaas J. F. Lammerding, met bepaling, dat hij, ter hoofdplaats Madioen gevestigd, werkzaam zal zijn onder de bevelen van den eerstaanwezenden ingenieur in de residentie van dien naam;

door de hoofdcommissie van onderwijs in Nederlandsch Indie, gedurende de maanden Mei en Junij 1863 ontslagen: op verzoek eervol, uit zijne betrekking, de kweekeling aan de gouvernements lagere school te Bandjermasin, A. R. Twijsel;

op verzoek eervol, uit zijne betrekking, de kweekeling aan de gouvernements lagere school te Rembang, A. Ehrencron;

benoemd: tot 4den onderwijzer aan de gouvernements tweede lagere school te Weltevreden, de onderwijzer voor de Oost-Indische dienst, F. A. den Daas;

tot 2den onderwijzer aan de gouvernements derde lagere school te Soerabaija, de 3de onderwijzer aan de Hervormde weeshuisschool te Samarang, J. Bekbergen;

tot 3den onderwijzer aan de hervormde weeshuisschool te Samarang, de onderwijzer aan de gouvernements tweede lagere school te Amboina, L. K. Boijer;

tot onderwijzer aan de gouvernements tweede lagere school te Amboina, de onderwijzer voor de Oost-Indische dienst J. F. Bens;

tijdelijk werkzaam gesteld, aan de gouvernements eerste lagere school te Weltevreden, de onderwijzer voor de Oost-Indische dienst H. Vanger;

overgeplaatst, van de gouvernements lagere school te Meester-Cornelis naar de gouvernements eerste lagere school te Weltevreden, de ondermeester C. H. L. Croes;

van de gouvernements derde lagere school te Soerabaija naar de gouvernements lagere school te Probolingo, de ondermeester R. E. A. Callewaert;

door den hoofdingenieur, chef van het mijnwezen in Nederlandsch Indie, gedurende de maand Mei 1863, geplaatst, als onder-opziener (opziener der 2de klasse) bij de mijnbouwkundige dienst op Banka, de onlangs uit Nederland aangekomen mijnwerker G. J. W. Bredemeijer;

door den resident van Bezoekie, gedurende de maand Mei 1863, benoemd: tot 1sten klerk bij de comptabiliteit, de klerk bij dezelve G. F. Douwe;

door den resident van Madura, gedurende de maand Mei 1863, ontslagen, op verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de opziener bij den zoutaanmaak te Ragoeng (Madura) P. E. Bieler;

benoemd: tot opziener bij den zoutaanmaak te Ragoeng, de tijdelijke opziener bij den zoutaanmaak te Boender, J. Felle;

door den schout-bij-nacht, kommandant van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indie en inspecteur der marine, gedurende de maand Junij 1863 benoemd: tot eersten klerk bij het kommandement der zeemagt in Oost-Indie en de inspectie der marine, de klerk bij dat bureau J. Jacobs;

bij het marine-etablissement te Onrust: tot vice-kommandeur bij het vak van scheepsbouw, de gewezen eerste timmerman in het vaste dienst en onder-officieren bij de Koninklijke Nederlandsche Marine D. Putman;

tot vuurstoker, de gewezen vuurstoker der eerste klasse bij de Koninklijke Nederlandsche marine L. van Don; beiden die betrekking waarnemende;

belast: met de waarneming der betrekking van vuurstoker, de vuurstoker der eerste klasse bij de Koninklijke Nederlandsche marine D. Oudensteyn;

bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaija, benoemd: tot vasten Europeschen werkman, de leerling-draaijer bij die instelling K. A. C. W. Lieder;

door den chef der gouvernements-marine, gedurende de maand Junij 1863, bevorderd: bij het personeel, tot tweeden stuurman, de derde stuurman bij die dienst A. D. James.

Die couranten behelzen nog de volgende mededeelingen:

BATAVIA, 8 *Julij.*

Per telegraaph via Soerabaija zijn de volgende tijdingen van de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo ontvangen, loopende tot den 3den dezer.

De kolonel, kommandant der troepen, is met Zr. Ms. stoomschip *Celebes* naar Koetei vertrokken; het vaartuig stootte den 15den Junij op het Hercules-rif, kwam evenwel vlot en is bij Passir op het strand gezet om te repareren.

De *Vecht*, die den 27sten daaraanvolgende van Bandjermasin ter adsistentie gezonden werd, kwam den 3den Julij terug met de tijding, dat de *Celebes* hersteld was en de reis naar Koetei vervolgd had.

De kolonne Logeman is zonder in gevecht te zijn geweest te Martapoera teruggekeerd.

Overigens niets bijzonders.

— In ons nommer van den 18den Maart jl. vermeldden wij reeds, hoe eene poging, door ons aangewend om den slavenhandel en kinderroof op Zuid-Nias tegen te gaan, is afgestuit op de wel aangelegde verschansingen van de Maleische slavenhalers in de kampong Leulowaoe.

Ten einde die kampong te bestraffen voor het bij even bedoelde poging aldaar door de vereenigde zee- en landmagt ondervonden verzet, en ook om die kampongs te tuchtigen, welke zich, bij gelegenheid der verwoesting van Lagoendi door eene aard- en zeebeving op 16 Februarij 1861, schuldig hebben gemaakt aan den roof van het geschut, de wapens, ammunitie, enz. der militaire bezetting dier sterkte en van de ter plaatse gestationeerde kruisboot, werd besloten tot het zenden eener meer uitgebreide militaire magt naar Zuid-Nias.

Die magt bestond uit:

vier compagnien infanterie;

een detachement artillerie, bestaande uit een officier en twintig onder-officieren en manschappen, ter bediening van vier Coehoornmortieren;

een detachement sapeurs, bestaande uit een officier en veertig onder-officieren en manschappen;

een officier der militaire administratie; en

een officier van de geneeskundige dienst.

terwijl verder aan de expeditie nog het noodige administratie- en hospitaal-personeel werd toegevoegd, alles van de ter Sumatra's Westkust garnizoen houdende troepen.

Zr. Ms. stoomschip *Reinier Claeszen* en het Gouvernements stoomvaartuig *Hertog Bernard* waren aangewezen om deel te nemen aan de bovenbedoelde expeditie.

De leiding en het kommandement over deze expeditie was opgedragen aan den majoor der infanterie K. G. Fritzen.

Door de aankomst van de Sumatra-post kunnen wij thans den afloop van de bovenbedoelde expeditie mededeelen.

Den 23sten Mei vertrok de expeditionaire magt van Siboga, na zich eerst aldaar van het noodige drinkwater te hebben voorzien.

De *Hertog Bernard* moest wegens bekomen averij door de *Reinier Claeszen* op sleeptouw genomen worden, even als het Nederlandsche koopvaardijschip *Antonia Petronella.*

Den 24sten Mei werden op de hoogte van Goenoeng Limboe de schooner *Effie* en de kruisboot n°. 1 ontmoet, aan boord van welk laatstgenoemd vaartuig zich de civile gezaghebber van Nias en eenige koeli's, bestemd voor de expeditie, bevonden.

Daar het stil weder was, werden ook deze twee vaartuigen door de *Reinier Claeszen* op sleeptouw genomen, ten einde gezamenlijk in de Lagoendi-baai te kunnen aankomen.

Den 25sten Mei tegen den middag arriveerde de expeditie behouden in de Lagoendi-baai. De *Hertog Bernard* had de bekomen averij zoo goed mogelijk hersteld en stoomde op eigen gelegenheid de baai binnen.

Ondanks de hevige deining was het debarquement des voormiddags van den 26sten geheel bewerkstelligd, zonder ongelukken en zonder tegenstand te hebben ontmoet.

De kommandant der expeditie liet nu dadelijk oprukken tegen de weêrspannige en op circa 10 minuten afstands van de landingsplaats gelegene kampong Hilibobo, welke na eenigen tegenstand zonder eenig verlies van onze zijde bemagtigd werd. Daar de vijand, alvorens de kampong te verlaten, de huizen in brand had gestoken, was men verpligt een kampement op te slaan, hetwelk werd versterkt en tot verzamelplaats der vivres en van de ammunitie gebezigd werd.

Met deze verrigtingen verliepen de 27ste, 28ste, 29ste en 30ste Mei.

Inmiddels maakte men eenige verkenningen, bij eene van welke eene ontmoeting met de Orahiliers, die zich in eene versterking op den weg naar de kampong Orahili schuil hielden, plaats had.

Na een hevig gevecht gelukte het die versterking door omtrekking te nemen, waarbij aan onze zijde sneuvelden een Europeesch fuselier en een inlandsch fuselier, terwijl acht man gewond werden, waaronder de luitenant Sonnenberg, die een schot aan het achterhoofd bekwam.

Nadat het kampement te Hilibobo genoegzaam versterkt was om door eene kleine magt te worden verdedigd, rukte de expeditionaire magt naar de ons bevriende kampong Tadora op, waar men het bivouac opsloeg.

Van daar trok men langs een voetpad, dat sedert verscheidene jaren verlaten was en dat de Orahiliers welligt om die reden niet noodig hadden gevonden te versterken, naar Orahili op.

Langs evengemeld voetpad kwam de expeditie zonder eenigen tegenstand te ontmoeten tot in het gezigt van Orahili, dat na een hevig gevecht van $2\frac{1}{2}$ uur en met een verlies aan onze zijde van 2 dooden en 13 gekwetsten in onze handen viel.

Ook dit verlies moet betrekkelijk als gering beschouwd worden, wanneer men in aanmerking neemt, dat de binnenste versterking van Orahili

eerst bij den vierden storm bemagtigd werd en dat die kampong, zoo op Nias, als ter kuste van Sumatra algemeen berucht was wegens hare sterkte.

Het geschut, afkomstig van onze versterking te Lagoendi en van de aldaar in der tijd gestrande kruisboot, is binnen Orahili teruggevonden en naar boord onzer schepen gebragt.

Het verlies van den vijand was zeer aanzienlijk en wordt begroot op pm. 100 man, waaronder een van de radja's.

Nadat Orahili eenigzins tot kampement was ingerigt, de regtstreeksche communicatie met het strand geopend was en eenige verkenningen waren gemaakt, liet de kommandant der expeditie den 6den Junij den kapitein Goteling Vinnis met twee compagniën infanterie en 20 man der landingsdivisie van de marine naar Botohosi oprukken. Deze versterkte kampong werd nog denzelfden dag zonder tegenstand genomen en den volgenden dag aan de vlammen prijs gegeven.

Na vruchtelooze pogingen te hebben aangewend om den radja van Orahili te doen uitleveren en nadat de overige radja's van Zuid-Nias betuigingen van hunne gezindheid voor het gouvernement waren komen afleggen, trokken de troepen den 12den Junij naar het strand terug, na eerst Orahili in brand te hebben gestoken.

Denzelfden dag scheepten de troepen zich weder in en den volgenden dag werd het anker geligt en kwam men te Seroemboe aan.

Den 15den Junij ontscheepten de troepen en trok men tegen Loulowaoe op. Toen men deze plaats den 17den bereikte, was zij verlaten, zoodat de sterkte zonder slag of stoot werd in bezit genomen en den volgenden dag verbrand.

De expeditie keerde daarop naar Seroemboe terug en embarqueerde den 20sten om de terugreis over Siboga naar Padang aan te nemen, waar de schepen in den namiddag van den 26sten het anker lieten vallen.

De val van het alom gevreesde Orahili, na een zoo kort gevecht en met zoo weinig verlies aan onze zijde, heeft een diepen indruk op de bevolking van Nias te weeg gebragt.

Het vertrouwen op de krachten van die kampong was zoo groot, dat de radja van Tadora nog den dag vóór de inneming onbewimpeld aan den kommandant der expeditie te kennen gaf, dat hij zich niet moest vleijen die plaats te bemagtigen, daar zij te sterk en te goed verdedigd was.

Het Nederlandsch gezag op Nias kan dus beschouwd worden als voldoende hersteld te zijn, en de afloop der expeditie heeft alzoo den gewenschten uitslag gehad; terwijl wij in het geheel daarbij slechts een verlies van 5 dooden en 21 gekwetsten te betreuren hebben.

— Op den 29sten Junij jl. heeft te Padang de koffijveiling plaats gehad van 40,000 pikols 1ste soort, welke hebben opgebragt f 1,664,310 of gemiddeld f 41.61 den pikol en van 1600 pikols 2de soort, welke opbragten f 55,100 of gemiddeld f 34.44 den pikol.

De veiling heeft alzoo opgebragt f 1,719,410.

BATAVIA, 11 *Julij.*

Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal met gevolg is in den avond van den 7den dezer in welstand van zijne inspectiereis alhier teruggekomen.

De *Javasche Courant* van den 8sten Julij geeft het volgende overzigt van de verrigtingen der ingenieurs van het mijnwezen.

Zuid- en Oosterafdeeling van Borneo. Kolenmijn Oranje-Nassau. — Gedurende de maand April jl. werd het mijnwerk geregeld voortgezet. De nog in de gaanderij van laag C (Zuid-Oostelijke ingang) aanwezige kool werd naar buiten gebragt, en de rails opgebroken en geborgen, zoodat dat gedeelte van laag C voor goed verlaten is.

De herstelling der gaanderij in laag C, Zuid-Westelijke ingang te Moera-Ilik, alsmede van die in laag A, ging geregeld voort.

De productie gedurende de maand April bedroeg 394 ton kolen, en de afvoer naar Bandjermasin 583 ton, zoodat er op ultimo van die maand een restant van 160 ton kolen aan de mijn bleef.

Bureau van het Mijnwezen te Buitenzorg. Gedurende de maand Junij werd het mineralen kabinet bezocht door:

Europeanen en daarmede gelijkgestelden	. . .	23
Javanen en Maleijers	. . . .	14
Chinezen en andere vreemde Oosterlingen	. . .	5
Te zamen		42 personen.

De *Javasche Courant* van den 11den Julij bevat een overzigt van de verrigtingen der ingenieurs van het mijnwezen over een vroeger tijdvak, dat ten gevolge van toevallige omstandigheden eerst later kon worden opgenomen. Dit overzigt is van den volgenden inhoud:

Sumatra, Benkoelen. — De boring naar kolen te Ajer Pegambier is den 17den Januarij begonnen en bereikte op het einde van die maand eene diepte van 18.85 el beneden den vloer van den boorbok. De diepte van de schaft aan den mond van het boorgat, 7 el, niet medetellende, zoo heeft de eigenlijke boring in dien tijd 11.85 el bedragen.

De middellijn van het boorgat is 0.26 el. De doorboorde grond bestaat uit eene zware laag blaauwen zandsteen, van verschillende korrelgrootte en hardheid.

Het maximum, dat in een dag van 8 werkuren doorboord werd, bedroeg 1.32 el, het minimum 0.40 el.

De loods over den boorbok was genoegzaam gereed.

Banka. — De eerstaanwezende mijn-ingenieur Everwijn vertrok in het begin van de maand Februarij naar het district Djeboes, ten einde tegenwoordig te zijn bij de begonnen onderzoekingen in de vallei van soengei-Lalantan. Omstreeks den 18den van die maand waren de onderzoekingen daar ter plaatse afgeloopen, waarna het personeel en het materieel naar ajer Debeh werden gezonden, alwaar men, overeenkomstig de aanwijzingen van dien mijn-ingenieur, een onderzoek op adertinerts begon.

Den 16den Februarij arriveerde te Muntok de bij de onderzoekingen op Banka geplaatste adspirant-ingenieur J. Huguenin, dien de eerstaanwezende ingenieur voorloopig op zijn bureau te Muntok werkzaam heeft gesteld.

De onderopziener Koullen alsmede de voorman Dubbeld bleven gedurende deze maand werkzaam in het district Djeboes. De voorman Fleury vertrok op den 17den Februarij van Batoerossa naar het eiland Biliton, ten einde de geëmploijeerden van de Biliton-maatschappij behulpzaam te zijn in het in werking brengen van het door haar onlangs uit Nederland ontvangen boortuig, bestemd tot het onderzoeken der stroomtingronden op dat eiland.

Biliton. — Den 8sten Februarij vertrok van Batavia en kwam den 9den 's avonds te Biliton aan de mijnwerker met den rang van onder-opziener Th. von Ketsch, op last der Regering daarheen gezonden, ten einde de Biliton-maatschappij behulpzaam te zijn in het voortzetten van het mijnwerk in de adertinmijn te Tadjouw. Den 12den dier maand is genoemde onder-opziener bij het werk aangekomen.

Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo. Kolenmijn Oranje-Nassau te Pengaron. — Gedurende de maand Januarij bedroeg de productie 158 ton, terwijl 216 ton naar Bandjermasin werden afgevoerd.

Door de terugkomst van de in November 1862 naar de Teweh vertrokken 60 dwangarbeiders kon het mijnwerk weder voortgezet worden.

Kolenmijn Pelarang te Koetei. Op den 1sten Januarij lagen in voorraad $216\frac{1}{2}$ ton kolen. Gedurende de maand Januarij werden ontgonnen $86\frac{3}{4}$ ton. Aan Zr. Ms. stoomschip *de Vecht* werden $15\frac{1}{2}$ ton en aan Zr. Ms. stoomschip *Celebes* $87\frac{1}{4}$ ton afgeleverd, zoodat de voorraad kolen op ult. Januarij 200 ton bedroeg.

De gezondheidstoestand werd steeds gunstiger en mogt als hoogst bevredigend beschouwd worden.

Bijna geen dag verstreek, zonder dat er zware regens vielen, welke gepaard gingen met hevige windvlagen; de tijdelijke gebouwen hebben hierdoor veel geleden en eenige dadelijke reparatiën zijn noodzakelijk geweest.

Bureau van het mijnwezen te Buitenzorg. — Het aantal bezoekers van het mineralen-kabinet bedroeg gedurende de maand Maart:

Europeanen en daarmede gelijkgestelden	. . . .	15
Javanen en Maleijers	. . . .	22
Chinezen en andere vreemde Oosterlingen	. . . . .	11
Te zamen	. . . .	84 personen.

Blijkens berigt van Zr. Ms. consul-generaal te ALEXANDRIË, dd. 4 Augustus jl., neemt de ziekte onder het vee in Egypte toe.

De spoedige rijzing van den Nyl heeft echter belet, dat het gebrek aan trekvee (bij de besproeijing in gebruik) nadeelig op de katoenteelt heeft gewerkt. Men begroot den oogst van dat gewas op 1 millioen Nederlandsche ponden.

Ook het graan en de peulvruchten hebben eene goede opbrengst geleverd, en men kan aannemen dat bij den reeds hoogen stand des Nyls deze producten spoediger dan in andere jaren ter markt zullen komen.

Overigens tracht de Egyptische regering door aankoop van paarden in Syrie en andere landen zoo veel mogelijk in de behoeften des landbouws, door de veeziekte veroorzaakt, te voorzien. Krachtige maatregelen worden genomen om de epizootie in Beneden-Egypte te concentreren; mogt men hierin echter niet slagen, dan is het te verwachten dat die plaag op den oogst van het volgend jaar zeer nadeeligen invloed zal hebben.

WATERHOOGTE IN DE HOOFDRIVIEREN.

Augustus.	Rivieren.	Waarneming-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
28	BOVEN-RHIJN	*Keulen*,	+ 33.11	+ 2.26	8 ure	"	0.02
27	WAAL	*Nijmegen*,	+ 8.06	+ 1.86	8 "	0.18	"
27	NEDER-RHIJN	*Arnhem*,	+ 8.11	+ 1.20	8 "	0.09	"
27	GELDERSCHE IJSSEL	*Westervoort*,	+ 8.53	+ 1.16	8 "	0.10	"
28		*Maastricht*, (brug)	+ 42.31	+ 0.11	8 "	[illegible]	"
28	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 41.38	"	8 "	"	"
27		*Grave*,	+ 4.79	— 0.06	8 "	0.02	"
"	NIEUWE MAAS. . . .	*Brielle* H. W.	"	"	" u. " m.	"	"
		Brielle L. W.	"	"	" u. " m.	"	"

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

Keizer Alexander is den 22sten dezer te St. Petersburg teruggekomen, na de Keizerin op hare reis naar de Krim een eindweegs te hebben vergezeld.

— Volgens officiele berigten uit Wilna van 22 Augustus heeft de generaal Murawieff, de landvoogd van Litthauen, van de Israëlitische ingezetenen eene schriftelijke betuiging van verknochtheid aan den Keizer ontvangen.

Dezelfde berigten melden dat uit het district Mariampol eene deputatie te Wilna is aangekomen om namens vijf duizend boeren militairen bijstand tot demping van het oproer in hunne woonstreek te vragen, zeggende dat zij veel last van de opstandelingen hadden en dat reeds een aantal boeren zich gewapend en vereenigd hadden om hen te vervolgen. De deputatie is teruggekeerd met de belofte dat aan haar verzoek zou worden voldaan.

— Dezer dagen zijn geruchten in omloop gekomen, volgens welke de leiding der Poolsche beweging aan den vorst Ladislaus Czartoryski geheel of gedeeltelijk zou zijn ontnomen. Volgens *l'Europe* schijnt dat gerucht zich te bevestigen. » Het eenige wat hem door zijne vijanden wordt verweten — zegt dat Frankfurter blad, hetwelk den Poolschen opstand goed keurt — is verregaande omzigtigheid, die de deur gesloten houdt voor al te snellen vooruitgang, de klip waarop zoo menige goede zaak schipbreuk lijdt. En zal de opstand nu onder een ander hoofd grooter, meer eervolle en wisser vorderingen maken? Dat laat zich betwijfelen."

— De gunstig bekende correspondent van de Londensche *Times* zegt in een schrijven uit Lemberg van den 18den dezer: » Het is zeer moeijelijk te vernemen, hoe het met den opstand in het koningrijk Polen werkelijk gaat. Wat Galicie betreft, expeditie op expeditie wordt van hier naar Polen gezonden, doch altijd met slechten uitslag; deze maken echter de vereeniging eener talrijke Russische krijgsmagt aan de grenzen noodig, beletten dat dezelve elders werde gebezigd, en bewijzen de volharding der Polen.

» De Polen zullen de wapenen niet nederleggen, wat ook het antwoord van den vorst Gortschakoff op de jongste nota's zijn moge; zij

maken reeds aanstalten om den strijd gedurende den winter voort te zetten. Waarschijnlijk hebben zij nu even weinig kans om de Russen uit Polen te drijven, als vier of vijf maanden geleden; doch wat ook de ware gesteldheid van den gewapenden opstand en deszelfs vooruitzigten zijn, het is zeker dat de magt van het nationale bewind van den beginne af bestendig is toegenomen.

» Gelijk de meeste regeringen heeft dat bewind bewonderaars en bedillers; doch het heeft iets wat van de meeste regeringen niet kan worden gezegd: het wordt stipt, schielijk en algemeen gehoorzaamd. Het vervult thans zijne taak met veel regelmatigheid."

FRANKRIJK.

De *Moniteur* berigt dat Keizer Napoleon den 26sten dezer het legerkamp van Châlons, alwaar Zijne Majesteit eenige dagen verblijf had gehouden, verlaten heeft en op zijne zomerresidentie te Saint Cloud aangekomen is. De bij die gelegenheid door den Keizer aan de troepen gerigte dagorder wordt door het officiele dagblad niet medegedeeld. Hetgeen te Parys omtrent den toon van dat stuk werd verhaald scheen er aan voorstanders des vredes niet zoo geruststellend, als zij wel zouden hebben gewenscht.

Te Parys wordt thans stellig verzekerd dat de jongste nota's der drie mogendheden betreffende Polen den 19den dezer te St. Petersburg aan den vorst Gortschakoff overhandigd zijn.

Hoewel het vrij zeker schijnt dat het gouvernement der Vereenigde Staten zijne ontevredenheid over den loop der Mexicaansche zaken te Parys heeft laten blijken, verzekert *la France*, dat een bepaald protest van het Washingtonsche kabinet daartegen niet bij het Fransche gouvernement is ontvangen.

Het even genoemde blad verzekert dat een gelastigde van Juarez, de heer Lafuente, den 10den dezer te Washington door den President Lincoln in eene particuliere audientie is ontvangen, en herhaaldelijk een onderhoud met den gezant van Rusland aldaar heeft gehad.

Verder verzekert dat blad, dat Merida, de hoofdplaats van Yucatan, een land hetwelk onder de staten van het Mexicaansche eedgenootschap gerekend wordt, zich voor de Franschen heeft verklaard.

— Een van de Fransche handelsbladen, het *Journal du Hâvre*, zegt: » De dagbladen van New Orleans melden ons, dat verscheiden naar Matamoras bestemde schepen, onder anderen eene Engelsche goelet met eene lading wapentuig ter waarde van 300,000 dollars naar raming, genomen zijn door de Fransche oorlogschepen die in de Golf van Mexico post houden. De verklaring van dit feit ligt in de blokkade der Mexicaansche kusten door de Fransche zeemagt, waarvan reeds voor lang officiele aanzegging aan de zeevarende landen is gedaan, maar die tot nog toe nagenoeg geheel buiten toepassing was gebleven.

» Thans, nu de regering van Juarez zich in het noordoostelijke deel des lands naar den kant van den Rio Grande schijnt te willen staande houden, heeft onze vlootvoogd, de admiraal Bosse, zekerlijk dienstig geacht haar aan dien kant den toevoer af te snijden. Zoo wordt hij onverwachts een medehelper voor het gouvernement der Vereenigde Staten in deszelfs pogingen tot stuiting van den sluikhandel met de afvallige Staten; immers de uit Engeland naar Matamoras gaande schepen hebben klaarblijkelijk ladingen voor Texas en in het algemeen voor de Confoederatie; dit was ongetwijfeld het geval met de Engelsche goelet, die volgens de dagbladen van New Orleans door de Fransche kruisers genomen is.

» De aanwezigheid der Fransche zeemagt in de Golf van Mexico heeft alzoo een onvoorzien uitwerksel, waartegen het Washingtonsche kabinet voorzeker niet zal protesteren."

—De Parysche *Constitutionnel* ziet in de jongste tijdingen uit de Vereenigde Staten nieuwe bewijzen voor zijne meening dat de oorlog voor de Unie vruchteloos zal blijven en in allen gevalle het welzijn van den Afrikaanschen menschenstam niet ten doel heeft noch tot uitwerking zal hebben. Aan het betoog dier stelling wijdt dat ministeriele blad een uitvoerig artikel.

DENEMARKEN.

Blijkens de berigten uit Kopenhagen van 21 Augustus vond het besluit des Konings, om de uitnoodiging tot bijwoning van het Duitsche Vorstencongres af te wijzen, bij het Deensche publiek algemeenen bijval. Het *Dagbladet*, een ministerieel dagblad van Kopenhagen, behelsde een artikel tot regtvaardiging van dat besluit; en het daarin aangevoerde werd geacht den hoofdinhoud uit te maken van de nota, waarbij die uitnoodiging door het Deensche gouvernement was beantwoord. In het algemeen werd daarin gezegd, dat de Koning van Denemarken, slechts voor een klein deel van zijn gebied lid van den Duitschen Bond zijnde, niet gelijk stond met de souvereinen wier gebied geheel of grootendeels Duitsch is, en die zich alzoo geheel door de zorg voor Duitsche belangen konden laten leiden. Meer bepaaldelijk werd een bezwaar gezien in de onzekerheid die nog bestond omtrent den voet, waarop de betrekking tusschen het Duitsche en het Deensche gebied des Konings te regelen was. Evenwel zou de uitkomst der beraadslagingen van het Vorstencongres van groot gewigt voor Denemarken zijn, en werd zij alzoo door het Deensche gouvernement met groote belangstelling afgewacht; immers de schikkingen, die in het jaar 1851 en 1852 tusschen Duitschland en Denemarken waren getroffen betrekkelijk Sleeswijk en Holstein, waren aangegaan met den Duitschen Bond, zoo als hij was opgerigt en toen nog bestond, te weten als een onderling bondgenootschap der vorsten tot wederkeerige bescherming tegen aanvallen van buitenlandsche vijanden en tegen binnenlandsche revolutien. De voor dat doel gemaakte en nog bestaande Bondsregeling was de grondslag waarop de schikkingen van 1851 en 1852 waren getroffen; en in dezen grondslag zou geene wezenlijke verandering kunnen worden gemaakt zonder dat tevens die schikkingen op losse schroeven wierden gesteld. Indien het de bedoeling van het Vorstencongres was den Bond van aard te veranderen en aan dat onderlinge bondgenootschap der vorsten tot wederzijdsche bescherming eene ruimere strekking te geven, dan werd het onraadzaam voor Denemarken geacht tot die verandering toe te treden, dewijl het zich daardoor zou bloot stellen aan storing zijner innerlijke ontwikkeling, en aan inmenging van het buitenland in zijne inwendige aangelegenheden, die voor hetzelve meer bezwarend zou zijn dan voor zuiver Duitsche Staten.

ENGELAND.

De berigten omtrent den graanoogst in Engeland luiden zeer gunstig en doen er op eene ruime opbrengst rekenen, ofschoon het inoogsten nog niet afgeloopen is. De *Morning Post* van den 25sten dezer zegt: » Wij zijn bezig eenen heerlijken oogst binnen te brengen. Het land weêrgalmt van gejuich over eenen zoo ruimen zegen. Onze valleijen staan digt bezet met welig graan; de vruchten der aarde zijn ons mild geschonken en ten onzen behoeve voor schade behoed; prachtig zomerweder begunstigt het inoogsten; en onze schuren worden vol voorraad van allerlei aard.

» In vele jaren was het ons niet te beurt gevallen, dat de graanoogst zoo algemeen en zoo goed, in hoeveelheid en hoedanigheid, slaagde. En het is niet enkel de graanteelt wier opbrengst goed en ruim is. Nagenoeg alles waarvan de volksvoeding in ons digt bevolkt eiland afhangt is wel gelukt. Het aardappelgewas is nog nagenoeg vrij van de bekende ziekte; dat groote artikel voor den disch van den armen man is meestal ongedeerd opgegroeid en levert eene ruime opbrengst. Wij hebben alzoo voor den aanstaanden winter, wat hij ons ook overigens brengen moge, geen gevaar van duur brood.

» Dat is nog meer verblijdend dewijl gelijke zegen aan andere landen is te beurt gevallen. In gansch Europa is de oogst zoo goed als nog zelden het geval is geweest. Overal is genoeg voor 's menschen nooddruft en meer dan genoeg."

Op de Engelsche graanmarkt zijn de prijzen in de laatste drie weken omstreeks tien per cent gedaald beneden het reeds vrij lage peil waarop zij vroeger stonden.

Volgens de Londensche *Times* is er op de Engelsche geldmarkt in het overige van dit jaar geene schaarschheid noch rijzing van belang te verwachten; dit gevoelen steunt op onderscheiden omstandigheden, vooral op den goeden uitslag van den graanoogst in Engeland.

VEREENIGDE STATEN.

In Junij jl. werd op eene meeting te Manchester besloten den President Lincoln bij een adres ingenomenheid met de zaak der Unie te betuigen alsmede tevredenheid over zijne stappen tot vrijmaking der slaven. Op dat adres is thans in Engeland een antwoord van den heer Seward ontvangen, gedagteekend te Washington den 25sten Julij. Daarin betuigt hij de erkentelijkheid van den President Lincoln voor het adres, en zegt dat er voor het volk der Vereenigde Staten allerkrachtigste drangredenen bestaan om den opstand te dempen en de constitutie der Unie staande te houden; dat eenige daarvan in Europa niet genoegzaam worden opgemerkt, maar dat eene van die drangredenen ligt in het door het adres aangeduide feit dat de vestiging van eenen staat die de slavernij der Afrikanen tot uitsluitenden grondslag had, hoedanige er nog nooit op aarde heeft bestaan, het gevolg van de zege der opstandelingen zou zijn.

— In de berigten uit New York van den 13den dezer wordt, behalve het reeds medegedeelde, nog gemeld dat er in de laatste week 4,806 landverhuizers uit Europa waren aangekomen, en sedert 1 Januarij jl. 96,984, dat is ruim twee malen zoo veel als in denzelfden tijd van het vorige jaar.

Volgens de Londensche *Times* hebben die landverhuizers, meestal Duitschers en Ieren, aangelokt door hoog handgeld en ruime soldij, eene belangrijke bijdrage voor de legermagt der Unie geleverd, terwijl het gebrek aan arbeidende handen in de Vereenigde Staten en de daardoor bewerkte rijzing van het dagloon een nieuwe prikkel voor de landverhuizing is.

TELEGRAPHISCHE BERIGTEN.

FRANKFORT, 27 Augustus. In de zitting der Bondsvergadering van heden is eene verklaring van Denemarken ontvangen en aan de commissie voor de Holsteinsche aangelegenheden verzonden. De Deensche gezant zelf was wegens ongesteldheid niet in de vergadering tegenwoordig, maar heeft zich het geven van nadere ophelderingen voorbehouden.

WEENEN, 27 Augustus. De *Botschafter* behelst een berigt uit Frankfurt, volgens hetwelk er alle uitzigt bestaat, dat de Bondsexecutie, waarmede Denemarken bedreigd is geworden, door het bezetten van Holstein ten uitvoer zal worden gelegd. Het hoofdcorps der executietroepen zou uit de contingenten der midden- en kleinere staten samengesteld worden, terwijl Oostenrijk en Pruissen de reserve zouden vormen.

HAMBURG, 27 Augustus. Naar men beweert zou de Zweedsche regering aan onderscheidene mogendheden hebben bekend gemaakt, dat zij voor Denemarken, in geval dit met Duitschland in oorlog mogt geraken, partij zou trekken.

COBURG, 28 Augustus. Het alhier verschijnende dagblad zegt door het hertogelijke kabinet gemagtigd te zijn om het berigt, dat de Hertog van Saksen-Coburg de schrijver van zekere te Brussel verschenen brochure over het Vorsten-congres zou wezen, voor ongegrond te verklaren.

PARYS, 27 Augustus. De Prins Napoleon en zijne gemalin vertrekken binnen kort naar Lissabon.

De heer Drouyn de Lhuys wordt morgen terugverwacht.

PARYS, 28 Augustus. In den *Moniteur* wordt heden het tractaat betrekkelijk den afkoop van den Scheldetol openbaar gemaakt.

Hetzelfde blad geeft berigten uit Vera Cruz van den 1sten dezer. De maarschalk Forey bevond zich steeds te Mexico.

Een Fransch legercorps was op marsch naar Potosi, alwaar Juarez zich met 15000 man bevindt.

Miramon was met eenige duizenden gelukzoekers, die hij in Texas verzameld had, weder op Mexicaansch gebied verschenen.

Er zou eerlang eene expeditie naar Tampico worden ondernomen.

De gevallen van gele koorts waren weinig talrijk.

In vele oorden verklaarde de bevolking zich voor het keizerrijk; zij zou echter aan een Franschen prins de voorkeur geven.

Het fregat *Montesuma* was bij Minatitlan gestrand. De bemanning was gered.

Van het eiland Réunion zijn berigten tot den 7den ontvangen. De heeren Dupré en Lambert waren den 30sten Julij naar Madagascar vertrokken. Te Tananarive heerschte regeringloosheid; de Sakalaven weigerden de Koningin te erkennen.

St. Petersburg, 27 Augustus. De Grootvorst Konstantyn is gisteren te Tsarskoje Selo aangekomen. De Bank begint morgen met de uitbetaling in goud en zilver tegen den voor September vastgestelden prijs, zijnde 2 pct. agio.

Lemberg, 27 Augustus. In de Ukraine is onder het landvolk een opstand tegen de Russen uitgebarsten.

Madrid, 27 Augustus. Het ministerie heeft eene depêche naar Havana afgezonden, waarbij de maatregelen van den kapitein-generaal Dulce tot trapsgewijze onderdrukking van den slavenhandel goedgekeurd worden.

Turin, 27 Augustus. Volgens berigt uit Rome heeft de Pauselijke regering, op aanvrage van vreemde gouvernementen, een besluit uitgevaardigd, houdende bepalingen omtrent de seinen op de schepen bij nacht en mistig weder.

De Congregatie van den Index heeft het werk van den heer Renan over het leven van Jezus verboden.

Londen, 27 Augustus. Volgens een te St. Thomas in omloop zijnde gerucht, dat echter nadere bevestiging vereischt, zou de bekende kaper *Alabama* de stoomboot *van der Bildt*, varende in de linie tusschen New York en Havre, nabij Havana in den grond geboord hebben.

Blijkens den laatsten staat van de Bank van Engeland is het bedrag der in omloop zijnde banknoten met L. 328,670 verminderd en de voorraad van edele metalen met L. 228,232 vermeerderd.

Triëst, 27 Augustus. Vier der Grieksche ministers, die tot de gematigde partij behooren, hebben hun ontslag genomen.

De Engelsche gezant heeft van de regering de bestraffing gevorderd der militairen die zich aan aanranding der Britsche zeelieden in den Piraeeus hebben schuldig gemaakt.

Kalergis is tot begeleider van den Koning op zijne reis herwaarts benoemd.

Te Odessa zijn 25,000 man Russische troepen uit Kaukasie aangekomen; zij marcheren deels naar Nikolajeff, deels naar Kiew.

De oorlogstoebereidselen in Turkye duren voort.

Alexandrie, 26 Augustus. De Onderkoning heeft zich naar Opper-Egypte begeven en zal 14 dagen afwezig blijven.

De heer de Lesseps is hier aangekomen. De Onderkoning heeft 900 werklieden aangewezen om aan het Suez-kanaal te arbeiden.

MAATSCHAPPIJ *tot Nut van 't Algemeen.*

Als gevolg van voorafgaande uitnoodiging zijn, ten vereischten tijde, bij de Maatschappij ter kennisneming en beoordeeling ingekomen een drie-en-zestigtal leer- en leesboeken en verdere hulpmiddelen voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs.

Sommige daarvan zijn door bevoegde beoordeelaars bijzonder geschikt bevonden voor school- en huisselijk gebruik, weshalve de Maatschappij vrijheid vindt de aandacht van belanghebbende gebruikers van schoolboeken enz. te vestigen op de onderstaande werkjes enz., aan welker auteurs ditmaal de uitgeloofde premien zijn toegekend.

1. Handleiding bij het teekenen uit het hoofd; verzameling van voorstellen voor scholen ten platten lande, 3 stukjes, door J. H. Veenendaal; uitgegeven te Tiel bij A. van Loon. Handelsprijs, 1ste stukje f 0.17⁵, 2de stukje f 0.20, 3de stukje f 0.17⁵.

2. Rekenopgaven over onderwerpen uit de natuurkunde, ten gebruike voor de lagere scholen, met de antwoorden, 4 stukjes, door D. W. Hinse; uitgegeven te Amsterdam bij C. L. Brinkman. Handelsprijs f 0.15 per stukje der rekenopgaven, f 0.07⁵ per stukje van de antwoorden.

3. Beroemde Nederlanders; leesboek voor de lagere scholen; 2 stukjes, door J. F. Jansen; uitgegeven te Harlingen bij J. F. V. Behrns. Handelsprijs f 0.25 per stukje.

4. Verkort leesboek voor de scholen over de aardrijkskunde en geschiedenis van ons vaderland, door H. F. Puls; uitgegeven te Amsterdam bij Schalekamp, v. d. Grampel & Bakker. Handelsprijs f 0.35.

5. Hoofdpunten uit de algemeene natuurkunde; een leesboek voor de hoogste klasse der volksschool, door T. Knuivers; uitgegeven te Amsterdam bij Schalekamp, v. d. Grampel & Bakker. Handelsprijs f 0.30.

6. De kleine Martinet; leesboekje der natuur, door H. Hemkes Kz.; uitgegeven te Groningen bij M. Smit. Handelsprijs f 0.20.

7. Natuurlijke historie voor de Nederlandsche scholen; 2de stukje (planten- en delfstoffenrijk), door D. W. Bosch Dz. en W. Degenhardt; uitgegeven te Amsterdam bij J. H. Gebhard & Cº. Handelsprijs f 0.50.

8. Korte natuurlijke historie der delfstoffen; een leer- en leesboek voor de scholen, door F. C. Winkler: uitgegeven te Haarlem bij de Erven F. Bohn. Handelsprijs f 0.30.

9. Korte natuurlijke historie der planten; een leer- en leesboek voor de scholen, door F. C. Winkler; uitgegeven te Haarlem bij de Erven F. Bohn. Handelsprijs f 0.30.

10. Onze gemeente; leesboekje voor de scholen, door H. Hemkes Kz.; uitgegeven te [illegible] bij G. de Haan. Handelsprijs f 0.30.

11. Praktisch leesboek voor de zangkunst, ten gebruike der scholen; 3 stukjes, door H. [illegible]; uitgegeven te Harlingen bij J. F. V. Behrns. Handelsprijs, 1ste stukje f 0.20, 2de stukje f 0.25, 3de stukje f 0.15.

12. Geschiedenis der Nederlandsche paedagogiek; in voorlezingen, voornamelijk ten dienste van kweekelingen en jeugdige onderwijzers, door J. W. Regt; uitgegeven te Gouda bij G. van Goor. Handelsprijs f 1.50.

13. Stel van 22 ligchamen (in hout) ten gebruike bij het onderwijs in de vormleer, vervaardigd door J. Pas, meubelmaker te Groningen. Handelsprijs f 3.50.

Onder toepassing van het besluit harer onlangs gehouden algemeene vergadering, herhaalt de Maatschappij bij deze hare vroegere uitnoodiging, en verwacht zij derhalve, dat op nieuw bij haar zullen worden ingezonden oorspronkelijke leer- en leesboeken en verdere hulpmiddelen voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs, voor het eerst uitgegeven of belangrijk omgewerkt in den loop van het jaar 1863.

De inzending aan het adres van den ondergeteekende wordt verlangd vóór 1º. Februarij 1864, met juiste opgaven van het tijdstip der verschijning, en van den prijs waarvoor de aangeboden boekwerken enz. in den handel zijn verkrijgbaar gesteld.

De Algemeene Secretaris,
P. M. G. van Hees.
(Kloveniersburgwal, C 294.)

Amsterdam, Augustus 1863.

*** De Staatsraad, Commissaris des Konings in Gelderland, brengt ter kennis van het publiek, dat ten gevolge van het verhoogen van den Kanonsdijk, bij Zutphen, de passage met rijtuigen over dien weg, gedurende ongeveer drie maanden, hoewel niet gestremd, echter moeijelijker zal zijn.

Arnhem, den 27sten Augustus 1863.

VAN ZUIJLEN VAN NIEVELT, *l. C.*

BEKENDMAKING.

De Gedeputeerde Staten van de provincie Friesland brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de *zesde* uitloting van *dertien* aandeelen, ter aflossing op den 31sten December 1863, van een kapitaal van *dertien duizend gulden*, in de geldleening van f 172,000, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 5den Januarij 1857, n°. 38, zal plaats hebben op den 21sten September 1863, des middags ten twaalf ure, in hunne gewone vergaderzaal op het gouvernementshuis te Leeuwarden.

Leeuwarden, den 24sten Augustus 1863.

S. VAN WELDEREN RENGERS, *l. Voorzitter.*
A. VAN DER LAAN, *Griffier.*

MILITAIRE GENEESKUNDIGE DIENST IN WEST-INDIE.

De Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Landmagt verwittigt alle Genees- en Heelkundigen, zoowel Nederlanders van geboorte als vreemdelingen, die genegen zijn om zich als Officier van gezondheid der 3de klasse voor de Militaire Geneeskundige Dienst der Landmagt in de West-Indien voor den tijd van tien achtereenvolgende jaren te verbinden, dat zij zich vóór den 31sten Augustus aanstaande, bij verzoekschrift, op zegel geschreven en portvrij in te zenden, en na daarop bekomen antwoord, in persoon bij hem Inspecteur, aan deszelfs Bureau te 's Gravenhage, in het locaal des Magazijns van Geneesmiddelen, Voorhout, behooren aan te melden, met overlegging der nagenoemde bewijzen, als:

1°. eene geboorte-acte, ten bewijze van eenen ouderdom beneden de 30 jaren;

2°. een bewijs van ongehuwd of gehuwd zijn, en niet meer dan drie kinderen te hebben;

3°. een bewijs van voldane dienstpligtigheid;

4°. een bewijs van goed zedelijk gedrag, af te geven door de Regering hunner woonplaats;

5°. een bewijs van geschiktheid voor de militaire dienst, af te geven door den Eerstaanwezenden Officier van Gezondheid bij het garnizoen in hunne woonplaats of in het naastbij gelegen garnizoen; en

6°. bewijzen van afgelegde examina als Genees- en Heelkundige, of van regelmatig in die vakken volbragte studien; alle welke bewijsstukken op gezegeld papier moeten zijn geschreven.

Na overlegging van welke bewijsstukken hun de gelegenheid zal worden verschaft om in de maand September aanstaande aan 's Rijks Kweekschool voor Militaire Geneeskundigen, bij een volgens vastgesteld programma af te nemen examen, bewijzen te geven van voldoende bekwaamheid voor de betrekking welke door hen verlangd wordt, omtrent welk programma de noodige inlichtingen bij de Eerstaanwezende Officieren van Gezondheid in de garnizoenen, of wel bij hem Inspecteur kunnen worden verkregen.

Tot hun verder narigt dient, dat de bevordering tot hoogere rangen onder het geneeskundig personeel in de West-Indien plaats heeft ten gevolge van nader voor dien hoogeren rang af te leggen examen en dat aan de betrekking van Officier van gezondheid der 3de klasse in de West-Indien de volgende voordeelen zijn verbonden, als:

1°. een jaarlijksch tractement van f 1700, benevens vrije woning of schadeloosstelling voor huishuur;

2°. een tractement van f 800 's jaars gedurende hun oponthoud hier te lande;

3°. eene gratificatie van f 1500 voor Nederlanders, van f 1000 voor vreemdelingen, en een voorschot van f 260 op het tractement gedurende de reis, waarover men vóór de afreis kan beschikken, zoodra het schip aangewezen is waarmede de reis als militair gouvernements-passagier der 1ste klasse zal geschieden, strekkende deze som tot uitrusting en het aankoopen van boeken enz.;

4°. de rang van tweede Luitenant bij de Landmagt in West-Indie.

's Gravenhage, den 27sten Junij 1863.

Dr. SEARILLÉ.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

BEKENDMAKING.

De Burgemeester der gemeente Woensel en Eckart brengt bij deze ter kennis, dat de Wet van den 24sten Junij jl. (*Staatsblad* n°. 75) bevat de verklaring, dat het algemeen nut de Onteigening vordert, ten name van den Staat, van de eigendommen noodig tot den aanleg van den Spoorweg van Boxtel naar Helmond;

dat dien ten gevolge en ter uitvoering van art. 12 der wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125) van en met den 24sten Augustus 1863 tot dat de hierna te melden Commissie hare werkzaamheden zal hebben volbragt, op de Secretarie dezer Gemeente ter inzage van een ieder zullen liggen de volgende stukken, te weten:

a. zakelijke beschrijving van den te maken weg;

b. grondplan;

c. lengteprofil;

d. extracten uit de Registers van het Kadaster, een en ander betreffende het gedeelte van genoemden Spoorweg, 't welk zal gelegen zijn in de gemeente Woensel en Eckart;

dat de Commissie uit Gedeputeerde Staten dezer Provincie, bedoeld bij art. 10 der laatstgenoemde Wet, bijgestaan door den eerstaanwezenden Ingenieur der Staatsspoorwegen te Breda, daartoe van wege het Algemeen Bestuur aangewezen, en het hoofd van het Gemeentebestuur, zich op Dingsdag den 15den September 1863, des middags ten 12 ure, op het Raadhuis dezer Gemeente zal bevinden, ten einde de bezwaren aan te hooren, die tegen het voormelde plan zullen worden ingebragt.

De belanghebbenden, die eenige bezwaren tegen het bedoelde plan mogten hebben, worden mitsdien bij deze opgeroepen, om die op voormelden dag en uur bij de voorschreven Commissie in te dienen.

Woensel, den 20sten Augustus 1863.

De Burgemeester voornoemd,
VLIJMINCX.

*** De Burgemeester der gemeente Zalt-Bommel, provincie Gelderland, doet te weten:

dat de stukken, bedoeld in Art. 6 der Wet op de onteigening ten algemeene nutte, van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), betrekkelijk den Spoorweg van Culemborg naar Zalt-Bommel, voor wat de gemeente Zalt-Bommel betreft, ter voldoening aan Art. 7 dier Wet, van af den 29sten Augustus 1863, gedurende den tijd van dertig dagen ter Secretarie dezer Gemeente voor een ieder ter inzage liggen, te weten:

1°. zakelijke beschrijving van den te maken weg;

2°. grondplan;

3°. lengteprofil;

4°. extracten uit de Registers van het Kadaster betreffende het gedeelte van den Spoorweg van Culemborg naar Zalt-Bommel, hetwelk gelegen zal zijn in de gemeente Zalt-Bommel.

De belanghebbenden worden hierbij herinnerd aan den termijn van dertig dagen, binnen welken zij hunne bezwaren mondeling of schriftelijk aan Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Gemeente moeten opgeven.

Zalt-Bommel, den 26sten Augustus 1863.

De Burgemeester der gemeente Zalt-Bommel,
Mr. P. C. BILLEVELD.

STAATSSPOORWEGEN.

De Burgemeester der gemeente Culemborg brengt ter openbare kennis, ingevolge art. 7 der Wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125) dat op heden door hem voor den tijd van dertig dagen, ter Secretarie der Gemeente, ter inzage van een ieder zijn nedergelegd, de volgende stukken, betrekkelijk de onteigening voor het gedeelte van den Spoorweg van Culemborg naar Zalt-Bommel, hetwelk in laatstgemelde Gemeente binnendijks zal gelegen zijn, als:

een uitgewerkt plan;

een lengteprofil;

twee grondplannen; en

de betrekkelijke uittreksels uit de Registers van het Kadaster.

Wordende tevens aan de belanghebbenden herinnerd, dat zij binnen dertig dagen na deze bekendmaking hunne bezwaren, mondeling of schriftelijk, aan het collegie van Burgemeester en Wethouders der Gemeente moeten opgeven.

Culemborg, 29 Augustus 1863.

De Burgemeester voornoemd,
VAN NOORTHAL.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

Veiling te Amsterdam, *op Woensdag* 7 *October* 1863, *van:*

218/2 en /4 kisten Java-Indigo, liggende aldaar;

te Rotterdam, *op Vrijdag* 9 *October* 1863, *van:*

580/2 en /4 kisten Java-Indigo, } liggende aldaar,
194 " Java-Cochenille, }

met voorbehoud de hoeveelheid Indigo te vermeerderen, bij tijdige aankomst, met ongeveer 500 pikols.

De Directie geeft de verzekering, dat zij vóór hare gewone voorjaarsveilingen van 1864 geene andere indigo en cochenille dan de bovengemelde partijen aan de markt zal brengen.

Amsterdam, 28 Augustus 1863.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te 's Gravenhage, Kamer van Vacantie, van den 21sten Augustus 1863, is jhr. mr. *Everardus Andreas Carolus Nicolaus Wittert*, wonende te 's Gravenhage, ter zake van verkwisting, gesteld onder Curatele.

A. P. T. EYSSELL,
Rapporteur.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

VRIJDAG, 28 Augustus 1863.

Amsterdam. — Slotkoersen.

	pCt.			pCt.	
NEDERL., Werk. Schuld.	$2\frac{1}{2}$	$64\frac{1}{8}$	PRUISSEN, Leening 1859.	5	—
Dito dito	3	$77\frac{3}{16}$	OOSTENRIJK, Obl. Met.	5	$64\frac{7}{16}$
Dito dito	4	$100\frac{3}{8}$	Dito dito	$2\frac{1}{2}$	$32\frac{7}{8}$
Amort. Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{8}$	Dito dito zilveren	5	$65\frac{3}{4}$
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	$142\frac{7}{8}$	Dito dito nationalen	5	$69\frac{3}{16}$
SPANJE, Obligatien	$2\frac{1}{4}$	$48\frac{5}{16}$	Weener Bank-actien	—	820
Dito binnenlandsche	3	52	Dito aandeelen 1854	4	$254\frac{1}{2}$
Amort. Schuld	—	—	Dito dito 1860	5	539
Bew. coupons	—	—	Dito dito 1858	—	—
PORTUGAL, Oblig. 1853	3	$48\frac{3}{16}$	VENEZUELA, Obligatien	2	$28\frac{1}{8}$
Dito 1856/59	3	$48\frac{3}{8}$	Dito	1	$12\frac{1}{2}$
Dito 1862	3	—	GRENADA, Dito	$4\frac{1}{4}$	—
RUSLAND, bij Hope 1798	5	$102\frac{1}{4}$	Dito uitgestelde	1	—
Dito 1828/29	5	$101\frac{1}{8}$	MEXICO, Obligatien	3	36
Dito Stieglitz 5de serie	5	$88\frac{1}{16}$	EQUADOR, Dito	1	$15\frac{7}{8}$
Dito dito 6de serie	5	$90\frac{1}{16}$	ILLINOIS, Dito	7	$88\frac{3}{8}$
bij Hope 1840	4	—	GENERAAL, Dito 1824/25	5	84
Dito 1860	$4\frac{1}{2}$	$91\frac{7}{16}$	RUSLAND	3	57
Spoorweg aandeelen	—	$196\frac{3}{4}$	Dito 1862	5	$89\frac{7}{8}$

Londen, Consols	—	Antwerpen, $4\frac{1}{2}$ pct. Belgie	$100\frac{1}{2}$
Mexico	—	Oostenrijk Cred. actien	444
Parijs, Fr. rente	—	5 pct. Metalliek	$67\frac{3}{4}$
Spanje	—	5 " Nationalen	$72\frac{1}{2}$
Weenen, Metalliek	—	3 " Binnenl. Spanje	—
Dito nationalen	—	3 " Spanje	—
Wissel Londen	—	Credit Guelton	—

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.